

tykke Stater, viser det Samme. Hannover gjorde den Gang, hvad det kunde, og et Par andre Smaa-stater stillede ogsaa et ganske ordentlig Forsvarsvæsen paa Venene, og de maatte dog lade deres Selvstændighed, medens de sydtyske Stater, der ikke stillede noget videre Forsvar op, kunde klare deres Selvstændighed og fik fuldt saa gode Vilkaar som de andre. Jeg tror derfor, at man, naar man paaberaaber sig Historiens Vidnesbyrd, skal vogte sig for at paaberaabe sig noget Vidnesbyrd fra dette Aarhundrede til Forsvar for dette Standpunkt. Jeg ser stadig, at Karl Gustav Udolf anføres, som et af Historiens Hovedargumenter for Rjoesenhavn's Besættning; men jeg tror heller ikke, at dette Argument er ganske rigtigt. For det Første var Forholdet det, at Fienden ganske vist ikke tog Rjoesenhavn den Gang, men han laa dog næsten halvanden Aar heri Landet og lagde det omtrent øde, indtil vi fik Hjælp udenfra, indtil de Interesser udenfra, som gik ud paa, at Sverig ikke blev for mægtigt, brøde ind for at hjælpe os. Og saa er der desuden det, som det er muligt, at de Militære ikke ere blevne opmærksomme paa endnu, som de, trods deres hartad guddommelige Intelligents, maa have overset, men som de burde være klare over, at for et Par Aarhundreder siden var der Egenfaber, som havde stor Betydning i Krigen, men som nu til Dags kun har en grumme ringe Betydning. Nu til Dags er Krigen, hvad den slet ikke var den Gang, kun et Spørgsmaal om Kapital og Masse, og kun en fornuftig gennemført, mathematisk Beregning paa visse Punkter, ja paa mange Punkter. Krigen er nu en ligefrem mathematisk Beregning af Kapital og Masse. Det kan derfor ikke nytte Noget, at man taler om Jølelser, eller at man tænker paa at paaberaabe sig Historiens Vidnesbyrd fra Tiber, hvor Krigen førtes under ganske andre Forhold og med ganske andre Vaaben. Jeg tror derfor, at man gjør rigtigt i, naar man tænker paa Spørgsmaalet om Danmarks Fremtid — og det er disse ganske jævne Bøgmandsoverveielser, som jeg veed, der næres af en ganske overordentlig Masse Menneſter heri Landet, som jeg vil tillade mig at fremsætte — at gjøre sig fuldstændig klart, at et selvstændigt Forsvar er ikke til at opstille her i Danmark. Det forekommer mig næsten at være en utrolig Fantasi, at Danmark skulde kunne stille Noget op overfor en Stormagt, der angreb os. Den Tanke, at vi skulde stille Noget op mod dem, der kunne stille omtrent med 1 Million Soldater, langt bedre indøvede, langt bedre bevæbnede, og — ja, jeg sigter ikke nogen Officer for Udygtighed, men den stadige

Øvelse, som en Officer i en Stormagt kan faae i Krigen, giver ham dog en ganske anden Dugtighed, rent praktisk set, end vore Officerer kunne vente at faae og have. Jeg tror derfor, at man skal gjøre sig det klart, at et selvstændigt Forsvar ad krigerisk Veie, et Forsvar, som, efter hvad den ærede Krigsminister sagde, skulde sætte Haardt mod Haardt, er, som det synes mig, naar vi staa overfor en Stormagt, en fuldstændig Fantasi. Det forekommer mig, at et saadant Fantastifoster, er det dog loblig stærkt at byde ædruelige Menneſter. Derfor tror jeg, at man skal vel tænke over, hvordan vi skulle indrette vor Stilling for Fremtiden med Hensyn til vort Forsvarsvæsen, netop tænke over det med det for Die, at et selvstændigt Forsvar kan ikke stilles op for Danmark; det er umuligt. Skal Danmarks Skjæbne afgjøres derefter, saa er Danmarks Skjæbne og Danmarks Selvstændighed en forbigangen Ting. Haves der ikke andre Maader, hvorigennem vi kunne tænke at redde vort Fædreland, haves der ikke anden Udvei dertil end den, at vi sætte Haardt imod Haardt eller gaa frem som Wien og vender Braadden til, da er Danmarks Skjæbne, efter min Opfattelse afgjort, saa er der ingen Grund til mere at tale om Danmark som en selvstændig Stat, saa skal man hellere tænke over, under hvilke Forhold det kunde være os muligt at skaffe Danmark de lempeligste Vilkaar med en anden Stat. Men jeg tror ganske vist, at der er andre Ting her at tænke over, jeg tror, at der gives mange Ting i Forsvarssagen, som netop trænge til en grundig Gjennemgaaen, og det er denne grundige Gjennemgang, som jeg maa haabe vil blive foretaget i det kommende Udbalg. Det Første er den Ting, som udtaltes af vort Partis Ordfører i hans sidste Foredrag, nemlig Spørgsmaalet, om det ikke var rigtigt alligevel at gjøre Rjoesenhavn til en aaben By. Jeg har aldrig, synes jeg, nogensinde set et virkelig begrundet Argument for Nødvendigheden af Rjoesenhavn's Besættning; jeg har set adskillige Argumenter for eller imod, hvordan en saadan Fæstning skulde indrettes, men jeg har egentlig ikke set andre Argumenter for Nødvendigheden end det almindelige, at Rjoesenhavn allerede nu var en halvt befæstet By, og netop af den Grund maatte den gjøres færdig, — og netop af den Grund var den ogsaa attraaerlig for fremmede Magter, som maatte tilfigte under en eller anden Situation at øve Udfald fra Danmark. Jeg maa sige, at det er en Tale, der maasse er Noget i, det er maasse en Tale, om hvilken der nok kan siges Noget, men netop fordi de nuværende Fæstnings-